

Megjelent a sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*) az Eger-patakban

Szepesi Zsolt, Harka Ákos

Az utóbbi években, évtizedekben számos esetben tapasztaltuk vizeinkben a sujtásos küsz terjeszkedését. A faj a kelet-magyarországi kisvízfolyásokban korábban a domolykózóna alsó szakaszát lakta, ahonnan fölfelé és lefelé egyaránt teret hódított, emellett egy-egy példányát a nagyobb alföldi folyókban is észlelték (Körös, Tisza, Hortobágy-Berettyó). Ennek ellenére meglepetés volt számunkra, hogy 2017. október 16-án a Heves megyei Eger-patak (Rima) szihalmi szakaszán folytatott faunisztikai adatgyűjtés során egy sujtásos küsz is a hálónkba került. A lelőhely koordinátái: 47,766021 és 20,487547, a mederesés 1,9 m/km. A fogás azért volt meglepő, mert a fajt, noha számos felmérés történt korábban a vízfolyáson, eddig még soha, senki nem észlelte itt.

A sujtásos küsz eredetileg is jelen volt az Eger-patak

Az Eger-patakból fogott sujtásos küsz (Harka Ákos felvétele)

mellékvízfolyásaiban, ugyanis Vásárhelyi István egy kéziratában a faj lelőhelyeként említette a Kácsipatakat és a Csincset. 2003-ban a Kácsipatakban mi is erős állományát találtuk, de ekkor a Csincseből még mindössze egyetlen példány került elő, az is a Kácsipatak torkolata közelében. A

csincsei állomány kialakulása 2011-re tehető, ekkor már két helyszínen több példányát is fogtuk. Mind a Csincsen, mind a Zagyván megfigyelhető volt, hogy lefelé sokkal lassabb a faj terjedése, mint felfelé. Ha a Kácsipatak felől érkezett az Eger-patakba, akkor hosszú utat kellett tennie lefelé a Csincseben, és ez 14 évbe telt. Feltehetőleg több példány is eljutott az Eger-patakba, és ez esetben jó esély van itteni elszaporodására, mert úgy tűnik, hogy a vízfolyás középső és felső szakasza megfelelő környezeti feltételeket biztosít a faj számára.

A feketeszájú géb (*Neogobius melanostomus*) megtelepedése a Nagykunsági-főcsatornában

Nyeste Krisztián

A gébfélék (Gobiidae) családjának Magyarországon élő hat fajából eddig csak a tarka géb, a folyami géb és a kaukázusi törpegéb került elő a Tisza vízrendszeréből, a Kessler-géb, a csupasztorkú géb és a feketeszájú vagy másként kerekfejű géb mindaddig csak a Dunából és annak mellékvizeiből volt ismert.

Ezért okozott meglepetést, hogy a Tisza-tó Abádszalóki-öbléből eredő Nagykunsági-főcsatorna kezdeti szakaszán (N 47°28'27.25", E 20°33'36.17") horgászva 2017. augusztus 13-án két feketeszájú gébet (*Neogobius melanostomus*) fogtunk. Ezt követően Nagy György helyi horgász a Nagykunsági-főcsatorna Facebook-os oldalán fényképpel bizonyítva jelezte, hogy kb. 3 fkm-rel lentebb, az Abádszalókot Tiszaburával összekötő közút hídjánál is fogott feketeszájú gébet. Ratkai Miklós szintén fotódokumentációval bizonyítva közölte, hogy szeptember 24-én a zsiliptól kb. 6 fkm-re, a Kisgyócs térségében található hídnál kb. 40 db feketeszájú gébet fogtak. Az azóta előkerült, több korosztályt képviselő példányok, valamint a helyi horgászok beszámolóí alapján biztosra vehető, hogy a fajnak már nagyobb állománya él a csatornában.

A faj minden bizonnyal egy nagyobb „ugrással” (pl. egy halszálltmány révén vagy csalihalként) jutott el a

A feketeszájú géb Nagykunsági-főcsatornából elsőként azonosított példánya (Nyeste Krisztián felvétele)

Közép-Tisza vidékére, ugyanis a Tisza vízrendszerén folytatott korábbi felmérések során se a Tiszából, se annak mellékvízfolyásaiból nem került elő. A fogási adatokból úgy tűnik, hogy a bekerülést követően a faj hamar elszaporodott a Nagykunsági-főcsatorna kezdeti szakaszán. A gébfélék terjeszkedésével kapcsolatban szerzett tapasztalatok alapján számítani lehet rá, hogy a faj hamarosan a Tisza-tóban is megjelenik, ahonnan az alsóbb folyószakaszok felé gyorsabb, a folyásiránnyal szemben lassabb terjedése várható.